

32007L0036

14.7.2007.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 184/17

DIREKTIVA 2007/36/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 11. srpnja 2007.****o izvršavanju pojedinih prava dioničara trgovačkih društava uvrštenih na burzu**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

transparentnosti, prava glasovanja putem punomoći, mogućnosti sudjelovanja na glavnoj skupštini elektroničkim putem i osiguranjem izvršavati prava prekograničnog glasovanja.

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegove članke 44. i 95.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s postupkom predviđenim u članku 251. Ugovora ⁽²⁾,

budući da:

(1) Komisija je u svojoj Komunikaciji i Vijeću i Europskom parlamentu od 21. svibnja 2003. naslovljenoj „Osuvermenjivanje prava trgovačkih društava i poboljšanje korporativnog upravljanja u Europskoj uniji – plan za napredak” navela da je potrebno poduzeti nove prilagođene inicijative radi jačanja prava dioničara društava uvrštenih na burzu te da bi trebalo hitno riješiti probleme u vezi s prekograničnim glasovanjem.

(2) U svojoj Rezoluciji od 21. travnja 2004. ⁽³⁾ Europski je parlament izrazio svoju potporu namjeri Komisije da osnaži prava dioničara, posebno proširenjem pravila o

(3) Imatelji dionica s pravom glasa trebali bi imati mogućnost izvršavanja tih prava s obzirom na to da se ona odražavaju na cijenu koja se mora platiti pri stjecanju dionica. Nadalje, učinkoviti nadzor dioničara preduvjet je uspješnog korporativnog upravljanja te bi ga shodno tome trebalo olakšati i poticati. Stoga je potrebno donijeti mjere da bi se u tom cilju uskladilo zakonodavstvo država članica. Trebalo bi ukloniti prepreke koje sprečavaju dioničare da glasuju, kao što je uvjetovanje korištenja prava na glasovanje zaustavljanjem trgovanja dionicama u određenom razdoblju prije glavne skupštine. Međutim, ova Direktiva ne utječe na postojeće zakonodavstvo Zajednice o jedinicama koje izdaje poduzeće za kolektivno ulaganje ili o jedinicama stečenim ili otuđenim u takvim poduzećima.

(4) Postojeće zakonodavstvo Zajednice nije dostatno za postizanje ovog cilja. Direktiva 2001/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. svibnja 2001. o uvrštenju vrijednosnica u službenu kotaciju burze te o informacijama koje treba objaviti o tim vrijednosnicama ⁽⁴⁾ usmjerena je na informacije koje izdavatelji moraju otkriti tržištu te se stoga ne bavi samim postupkom glasovanja dioničara. Osim toga, Direktivom 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s informacijama o izdavateljima čije su vrijednosnice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu ⁽⁵⁾ izdavatelji se obvezuju staviti na raspolaganje određene informacije i isprave koje su bitne za glavnu skupštinu, međutim takve informacije i isprave moraju biti dostupne u matičnoj državi članici izdavatelja. Stoga bi trebalo uvesti određene minimalne standarde radi zaštite ulagača i promicanja neometanog i učinkovitog izvršavanja prava dioničara povezanih s dionicama s pravom glasa. Što se tiče prava koja nisu prava glasovanja, državama članicama dopušteno je proširiti primjenu ovih minimalnih standarda i na dionice bez prava glasa ako se za te dionice ti standardi već ne primjenjuju.

⁽¹⁾ SL C 318, 23.12.2006., str. 42.

⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 15. veljače 2007. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 12. lipnja 2007.

⁽³⁾ SL C 104 E, 30.4.2004., str. 714.

⁽⁴⁾ SL L 184, 6.7.2001., str. 1. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 2005/1/EZ (SL L 79, 24.3.2005., str. 9.).

⁽⁵⁾ SL L 390, 31.12.2004., str. 38.

- (5) Značajni udjel dionica u trgovačkim društvima uvrštenim na burzu drže dioničari koji nemaju boravište u državi članici u kojoj trgovačko društvo ima svoje sjedište. Nerezidentni dioničari trebali bi imati mogućnost neometanog izvršavanja svojih prava na glavnoj skupštini, isto kao i dioničari s boravištem u državi članici u kojoj trgovačko društvo ima svoje sjedište. To zahtijeva uklanjanje postojećih prepreka koje nerezidentnim dioničarima priječe pristup informacijama bitnim za glavnu skupštinu i izvršavanje prava glasa, kada fizički nisu prisutni na glavnoj skupštini. Uklanjanje ovih prepreka također bi trebalo koristiti rezidentnim dioničarima koji ne prisustvuju ili ne mogu prisustvovati glavnoj skupštini.
- (6) Dioničari bi trebali imati mogućnost informirano glasovati na glavnoj skupštini ili prije glavne skupštine, bez obzira na to gdje im je boravište. Svi bi dioničari trebali imati dovoljno vremena da razmotre isprave koje će se podnijeti glavnoj skupštini te odlučiti kako će glasovati sa svojim dionicama. U tom cilju trebalo bi na vrijeme dati obavijest o glavnoj skupštini, a dioničarima bi trebalo dostaviti potpune informacije koje će se iznijeti na glavnoj skupštini. Trebalo bi rabiti mogućnosti koje nude suvremene tehnologije za trenutni pristup informacijama. Ovom se Direktivom pretpostavlja da sva trgovačka društva uvrštena na burzu već posjeduju stranicu na internetu.
- (7) U načelu bi dioničari trebali imati mogućnost uvrštavati točke na dnevni red glavne skupštine te predstaviti prijedloge odluka o točkama dnevnog reda. Ne dovodeći u pitanje različite vremenske okvire i postupke koji se trenutačno rabe u Zajednici, izvršavanje tih prava trebalo bi ovisiti o dva osnovna pravila, i to da ni jedan prag potreban za izvršavanje tih prava ne bi trebao prelaziti 5 % dioničkog kapitala trgovačkog društva te da bi svi dioničari trebali, u svakom slučaju, primiti konačnu verziju dnevnog reda na vrijeme da bi se zadovoljavajuće pripremili za raspravu i glasovanje o svakoj točki.
- (8) U načelu bi svakom dioničaru trebalo omogućiti da postavlja pitanja koja se odnose na točke dnevnog reda glavne skupštine i da na njih dobije odgovor, dok bi državama članicama trebalo prepustiti da odrede pravila o tome kako i kada treba postavljati i odgovarati na pitanja.
- (9) Trgovačkim se društvima, koja svojim dioničarima nude sudjelovanje u glavnoj skupštini bilo kojim elektroničkim sredstvima, ne bi smjele postavljati zakonske prepreke. Glasovanje bez osobnog sudjelovanja na glavnoj skupštini, bilo poštom ili elektroničkim putem, ne bi se trebalo ograničavati osim ograničenjima potrebnim za provjeru identiteta i sigurnosti elektroničkih komunikacija. Međutim, to ne bi trebalo spriječiti države članice da donose pravila čiji je cilj osigurati da rezultati glasovanja odražavaju namjere dioničara u svim okolnostima, uključujući i pravila čiji je cilj rješavanje situacija u kojima se pojavljuju ili otkrivaju nove okolnosti nakon što je dioničar glasovao putem pošte ili elektroničkim putem.
- (10) Dobro korporativno upravljanje zahtijeva uspješan i učinkovit postupak glasovanja putem punomoći. Stoga bi trebalo ukloniti postojeća ograničenja koja glasovanje putem punomoći čine teškim i skupim. Međutim, dobro korporativno upravljanje također zahtijeva odgovarajuće zaštitne mjere od moguće zlorabe glasovanja putem punomoći. Opunomoćenik bi stoga trebao biti obavezan pridržavati se svih mogućih naputaka koje je dobio od dioničara, a države članice bi trebale imati mogućnost donijeti odgovarajuće mjere kojima se osigurava da opunomoćenik slijedi samo interes dioničara, bez obzira na razlog koji je doveo do sukoba interesa. Mjere protiv moguće zlorabe mogu se posebno sastojati od propisa koje države članice mogu donijeti da bi uredile aktivnosti osoba koje su aktivno uključene u prikupljanje punomoći ili koje su zapravo prikupile više od određenog značajnog broja punomoći, ponajprije da bi osigurale odgovarajući stupanj pouzdanosti i transparentnosti. Temeljem ove Direktive dioničari imaju diskrecijsko pravo imenovati takve osobe kao opunomoćenike, koji će prisustvovati glavnoj skupštini i glasovati u njihovo ime. Ova Direktiva, međutim, ne utječe ni na koje pravilo ili sankciju koju bi države članice mogle uvesti za takve osobe kada pri glasovanju dođe do zlorabe prikupljenih punomoći. Osim toga, ovom se Direktivom ne nameću nikakve obveze trgovačkim društvima da provjeravaju jesu li opunomoćenici glasovali u skladu s napucima dioničara koji su ih opunomoćili.
- (11) U slučaju financijskih posrednika, učinkovitost glasovanja na temelju naputaka počiva u velikoj mjeri na učinkovitosti lanca posrednika, s obzirom na to da ulagači često nisu u mogućnosti koristiti pravo glasa koje im daju njihove dionice bez suradnje svakog posrednika u lancu, koji ne mora imati ekonomskog interesa u dionici. Da bi se omogućilo ulagačima da izvršavaju svoje pravo glasa u prekograničnim društvima, važno je da posrednici olakšaju izvršavanje prava glasa. Komisija bi trebala posvetiti dodatnu pozornost ovom pitanju u obliku preporuke da bi se osiguralo da ulagači imaju pristup učinkovitim uslugama glasovanja te da se pravo glasa izvršava u skladu s napucima koje su dali ti ulagači.
- (12) Budući da vrijeme objavljivanja glasova koji se prije glavne skupštine šalju poštom ili u elektroničkom obliku upravnim, upravljačkim ili nadzornim tijelima, kao i javnosti, predstavlja važno pitanje korporativnog upravljanja, njega mogu odrediti države članice.

- (13) Rezultate glasovanja trebalo bi utvrditi metodama koje odražavaju namjere glasovanja koje su izrazili dioničari te bi ih nakon glavne skupštine trebalo staviti na uvid barem putem internetskih stranica društva.
- (14) Budući da države članice na temelju postojećeg zakonodavstva Zajednice ne mogu zadovoljavajuće postići cilj ove Direktive, konkretno, omogućiti dioničarima učinkovito korištenje svojih prava u cijeloj Zajednici, i budući da se taj cilj s obzirom na opseg i učinke mjera može lakše postići na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti, navedenim u tom članku, ova Direktiva ne nadilazi ono što je neophodno da bi se postigao taj cilj.
- (15) U skladu sa stavkom 34. Međuinstitucijskog dogovora o boljem zakonodavstvu ⁽¹⁾, države članice se potiče da izrade i objave, za svoje potrebe i u interesu Zajednice, vlastite tablice koje prikazuju, što je moguće detaljnije, uzajamnu vezu između ove Direktive i mjera za prenošenje u nacionalno zakonodavstvo,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Direktivom utvrđuju zahtjevi u vezi s izvršavanjem određenih prava dioničara koja proizlaze iz dionica s pravom glasa u vezi s glavnom skupštinom trgovačkih društava koja imaju sjedište u nekoj državi članici i čije su dionice uvrštene na uređeno tržište koje se nalazi ili djeluje u državi članici.
2. Država članica koja je nadležna za zakonsko uređenje pitanja obuhvaćenih ovom Direktivom jest država članica u kojoj trgovačko društvo ima svoje sjedište, a upućivanje na „mjerodavno pravo” je upućivanje na pravo te države članice.
3. Države članice mogu iz ove Direktive izuzeti sljedeće vrste trgovačkih društava:

- (a) poduzeća za zajednička ulaganja u smislu članka 1. stavka 2. Direktive Vijeća 85/611/EEZ od 20. prosinca 1985. o

uskladiavanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) ⁽²⁾;

- (b) poduzeća čiji je isključivi cilj zajedničko ulaganje kapitala koji je pribavila javnost, koja djeluju na načelu podjele rizika i koja ne traže pravni ili upravni nadzor nad bilo kojim izdavateljem svojih osnovnih ulaganja, pod uvjetom da su ova poduzeća za zajednička ulaganja ovlaštena i podložna nadzoru nadležnih tijela te da imaju depozitara koji izvršava funkcije jednake onima iz Direktive 85/611/EEZ;

- (c) zadruge.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „uređeno tržište” je tržište kako je određeno člankom 4. stavkom 1. točkom 14. Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata ⁽³⁾;
- (b) „dioničar” je fizička ili pravna osoba koja je priznata kao dioničar na temelju mjerodavnog prava;
- (c) „punomoć” je ovlaštenje koje dioničar daje fizičkoj ili pravnoj osobi da u njegovo ime izvršava neka ili sva prava tog dioničara na glavnoj skupštini.

Članak 3.

Dodatne nacionalne mjere

Ovom se Direktivom ne sprečava države članice da uvedu dodatne obveze trgovačkim društvima ili da poduzmu drukčije mjere kojima se dioničarima olakšava izvršavanje prava iz ove Direktive.

POGLAVLJE II.

GLAVNA SKUPŠTINA DIONIČARA

Članak 4.

Jednako postupanje prema dioničarima

Trgovačko društvo osigurava jednako postupanje prema svim dioničarima koji su u istom položaju glede sudjelovanja i izvršavanja prava glasa na glavnoj skupštini.

⁽¹⁾ SL C 321, 31.12.2003., str. 1.

⁽²⁾ SL L 375, 31.12.1985., str. 3.

⁽³⁾ SL L 145, 30.4.2004., str. 1.

Članak 5.

Informacije prije glavne skupštine

1. Ne dovodeći u pitanje članak 9. stavak 4. i članak 11. stavak 4. Direktive 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ponudama za preuzimanje⁽¹⁾, države članice osiguravaju da trgovačka društva objave sazivanje glavne skupštine na jedan od načina utvrđenih u stavku 2. ovog članka, najkasnije dvadeset prvog dana prije dana održavanja skupštine.

Države članice mogu predvidjeti da glavna skupština dioničara, kada društvo nudi dioničarima mogućnost glasovanja elektroničkim putem dostupnim svim dioničarima, odluči da se objavi sazivanje glavne skupštine, koja nije godišnja glavna skupština, na jedan od načina utvrđenih u stavku 2. ovog članka najkasnije četrnaestog dana prije dana održavanja skupštine. Ova se odluka treba donijeti najmanje dvotrećinskom većinom glasova iz dionica ili upisanog kapitala koje predstavljaju, te za razdoblje najkasnije do sljedeće godišnje glavne skupštine.

Države članice ne moraju primjenjivati najkraće rokove iz prvog i drugog podstavka za drugo ili sljedeća sazivanja glavne skupštine, koja se saziva zbog nedostatka kvoruma potrebnog za prvo sazivanje skupštine, pod uvjetom da se poštovao ovaj članak kod prvog sazivanja te da na dnevni red nije stavljena nijedna nova točka, i da je prošlo najmanje deset dana između zadnjeg sazivanja i datuma glavne skupštine.

2. Ne dovodeći u pitanje dodatne zahtjeve u vezi s pozivom ili objavom koje je utvrdila nadležna država članica, kako je određeno člankom 1. stavkom 2., od društva se zahtijeva da objavi sazivanje navedeno u stavku 1. ovog članka tako da se osigura brz pristup, i bez diskriminacije. Država članica od društva zahtijeva da uporabi medije u koje se može pouzdati da će učinkovito prenijeti informacije javnosti u cijeloj Zajednici. Država članica ne smije propisati samo uporabu medija čija je uprava na njenom državnom području.

Država članica ne treba primjenjivati prvi podstavak na trgovačka društva koja mogu pronaći imena i adrese svojih dioničara u postojećoj knjizi dioničara, pod uvjetom da je to društvo obvezno poslati poziv svakom od svojih dioničara upisanih u knjigu.

Ni u kojem slučaju društvo ne smije zaračunavati poseban trošak za obavijest o sazivanju u propisanom obliku.

3. Obavijest o sazivanju iz stavka 1. u svakom slučaju uključuje:

(a) točan navod vremena i mjesta gdje će se održati glavna skupština, kao i predloženi dnevni red glavne skupštine;

(b) jasan i točan opis postupaka kojih se dioničari moraju pridržavati da bi mogli sudjelovati i glasovati na skupštini dioničara. Oni uključuju informacije o:

i. pravima dioničara na temelju članka 6., ako se ta prava mogu izvršavati nakon objave sazivanja, i na temelju članka 9., te rokovima u okviru kojih se ta prava mogu izvršavati; obavijest o sazivanju može se ograničiti samo na rokove u kojima se ova prava mogu izvršavati, pod uvjetom da sadrži uputu na internetsku stranicu društva na kojoj su dostupne detaljnije informacije o tim pravima;

ii. postupku glasovanja putem punomoći, posebno o obrascima koji će se koristiti za glasovanje putem punomoći i sredstvima preko kojih društvo može primiti elektroničke obavijesti o imenovanju opunomoćenika; i

iii. prema potrebi, postupcima za glasovanje putem pošte ili elektroničkim putem;

(c) prema potrebi, datum utvrđivanja stanja u knjizi dioničara, kako je utvrđeno u članku 7. stavku 2., i objašnjenje da samo oni koji su dioničari na taj datum imaju pravo sudjelovati i glasovati na glavnoj skupštini;

(d) uputu na mjesto gdje se i kako može nabaviti potpuni, neskrraćeni tekst isprava i prijedloga odluka iz točaka (c) i (d) stavka 4.;

(e) adresu stranice na internetu na kojoj će biti dostupne informacije iz stavka 4.

4. Države članice osiguravaju da, u neprekinutom razdoblju od dvadeset prvog dana prije datuma glavne skupštine i uključujući dan održavanja skupštine, društvo, u svakom slučaju, svojim dioničarima stavi na raspolaganje na svojoj stranici na internetu sljedeće informacije:

(a) obavijest o sazivanju iz stavka 1.;

(b) ukupni broj dionica i prava glasa na datum sazivanja (uključujući odvojeni ukupni broj za svaku vrstu dionica kada je kapital društva podijeljen u dvije ili više rodova dionica);

(c) isprave koje će se podnijeti skupštini dioničara;

⁽¹⁾ SL L 142, 30.4.2004., str. 12.

(d) prijedlog odluke ili, kada se ne predlaže donošenje odluke, očitovanje nadležnog tijela društva imenovanog na temelju mjerodavnog prava o svakoj točki predloženog dnevnog reda glavne skupštine; osim toga, prijedlog odluke koji su dioničari izložili stavlja se na internet što je moguće prije, nakon što ga društvo dobije;

(e) prema potrebi, obrasce koji se koriste za glasovanje putem punomoći i putem pošte ako se takvi obrasci ne šalju izravno svakom dioničaru.

Kada obrasci iz točke (e) nisu dostupni na internetu iz tehničkih razloga, društvo na svojoj internetskoj stranici navodi kako se obrasci mogu dobiti na papiru. U tom slučaju od društva se zahtijeva da obrasce šalje poštom besplatno svakom dioničaru koji to zatraži.

Kada se obavijest o sazivanju glavne skupštine, sukladno članku 9. stavku 4. ili članku 11. stavku 4. Direktive 2004/25/EZ ili drugom podstavku stavka 1. ovog članka, objavi kasnije od dvadeset prvog dana prije dana održavanja skupštine, na odgovarajući način se skraćuje razdoblje utvrđeno u ovom stavku.

Članak 6.

Pravo uvrštenja točaka na dnevni red glavne skupštine i predlaganja nacrtu odluke

1. Države članice osiguravaju da dioničari, pojedinačno ili skupno, imaju pravo:

(a) uvrstiti točke na dnevni red glavne skupštine, pod uvjetom da svaka točka sadrži obrazloženje ili prijedlog odluke koji će se usvojiti na glavnoj skupštini; i

(b) izložiti prijedlog odluke za točke uključene ili koje će se uključiti u dnevni red glavne skupštine.

Države članice mogu predvidjeti da se pravo navedeno u točki (a) smije izvršavati samo u vezi s godišnjom glavnom skupštinom, pod uvjetom da dioničari, pojedinačno ili skupno, imaju pravo sazivati, ili zahtijevati od društva da sazove, glavnu skupštinu koja nije godišnja skupština, s dnevnim redom koji, u svakom slučaju, uključuje sve točke koje traže ti dioničari.

Države članice mogu predvidjeti da se ta prava koriste u pisanom obliku (koji se dostavlja poštom ili elektroničkim putem).

2. Kada je bilo koje pravo utvrđeno u stavku 1. uvjetovano time da dotični dioničar ili dioničari posjeduju/posjeduju minimalni udjel u društvu, takav minimalni udjel ne prelazi 5 % dioničkog kapitala.

3. Svaka država članica utvrđuje jedinstveni rok s obzirom na utvrđeni broj dana prije skupštine dioničara ili sazivanja skupštine do kojeg dioničari mogu izvršavati pravo iz stavka 1. točke (a). Na isti način svaka država članica može utvrditi rok u kojem se izvršava pravo iz stavka 1. točke (b).

4. Kada izvršavanje prava iz stavka 1. točke (a) zahtijeva izmjenu dnevnog reda skupštine dioničara koji je već dioničarima dostavljen, države članice osiguravaju da društvo stavi na raspolaganje izmijenjeni dnevni red na isti način kao i prethodni dnevni red prije datuma utvrđivanja stanja u knjizi dioničara koji je utvrđen u članku 7. stavku 2. ili, ako se ne primjenjuje taj datum, dostatno prije dana održavanja skupštine dioničara, da bi se omogućilo drugim dioničarima da imenuju opunomoćenika ili da, prema potrebi, glasuju poštom.

Članak 7.

Zahtjevi za sudjelovanje i glasovanje na glavnoj skupštini

1. Države članice osiguravaju da:

(a) prava dioničara da sudjeluje u glavnoj skupštini i da glasuje u odnosu na sve svoje dionice ne ovise ni o kakvom zahtjevu da se njegove dionice pohrane kod, ili prenesu, ili upišu na ime druge fizičke ili pravne osobe prije glavne skupštine; i

(b) prava dioničara da proda ili na drugi način prenese svoje dionice tijekom razdoblja između datuma utvrđivanja stanja u knjizi dioničara, koji je određen u stavku 2., i skupštine dioničara na koju se odnosi ne podliježu nikakvom ograničenju kojemu ne podliježu u drugim razdobljima.

2. Države članice predviđaju da pravo dioničara da sudjeluje u glavnoj skupštini i da glasuje u vezi sa svojim dionicama bude određeno na temelju dionica koje dioničar drži na utvrđeni datum prije glavne skupštine (datum utvrđivanja stanja u knjizi dioničara).

Države članice ne moraju primjenjivati prvi stavak na društva koja mogu utvrditi imena i adrese svojih dioničara u postojećoj knjizi dioničara na datum održavanja glavne skupštine.

3. Svaka država članica osigurava da se za sva društva primjenjuje jedinstveni datum utvrđivanja stanja u knjizi dioničara. Međutim, država članica može odrediti jedan takav datum za društva koja su izdala dionice na donositelja, a drugi za društva koja su izdala ubilježene dionice, pod uvjetom da se jedinstveni datum utvrđivanja stanja u knjizi dioničara primjenjuje na svako društvo koje je izdalo obje vrste dionica. Datum utvrđivanja stanja u knjizi dioničara najkasnije je trideset dana prije datuma održavanja glavne skupštine na koju se odnosi. Pri provedbi ove odredbe i članka 5. stavka 1., svaka država članica osigurava da protekne najmanje osam dana između najkasnijeg dopuštenog datuma za sazivanje glavne skupštine i datuma utvrđivanja stanja u knjizi dioničara. Kod izračuna broja dana ova se dva datuma ne uključuju. Međutim, u okolnostima opisanim u članku 5. stavku 1. trećem podstavku, država članica može zahtijevati da protekne najmanje šest dana između najkasnije dopuštenog datuma za drugo ili sljedeće sazivanje glavne skupštine i datuma utvrđivanja stanja u knjizi dioničara. Kod izračuna broja dana ova se dva datuma ne uključuju.

4. Dokaz svojstva dioničara može ovisiti samo o onim zahtjevima koji su potrebni za utvrđivanje identiteta dioničara i u onoj mjeri u kojoj su oni razmjerni za postizanje tog cilja.

Članak 8.

Sudjelovanje u glavnoj skupštini elektroničkim putem

1. Države članice dopuštaju društvima da svojim dioničarima ponude bilo koji oblik sudjelovanja u glavnoj skupštini elektroničkim putem, posebno bilo kojim ili svim sljedećim oblicima sudjelovanja:

- (a) prijenosom glavne skupštine u stvarnom vremenu;
- (b) dvosmjernom komunikacijom u stvarnom vremenu koja omogućava dioničarima da se obrate glavnoj skupštini s udaljenog mjesta;
- (c) mehanizmom glasovanja, bilo prije ili tijekom glavne skupštine, bez potrebe da se imenuje opunomoćenik koji tjelesno prisustvuje skupštini.

2. Uporaba elektroničkih sredstava da bi se omogućilo dioničarima da sudjeluju u glavnoj skupštini može ovisiti samo o zahtjevima i ograničenjima potrebnim da bi se utvrdio identitet dioničara i jamčila sigurnost elektroničke komunikacije, te samo u onoj mjeri u kojoj su oni razmjerni postizanju tog cilja.

Ovime se ne dovodi u pitanje nijedna pravna norma koju je država članica donijela ili može donijeti u vezi s postupkom odlučivanja unutar društva radi uvođenja ili primjene bilo kojeg oblika sudjelovanja elektroničkim putem.

Članak 9.

Pravo na postavljanje pitanja

1. Svaki dioničar ima pravo postavljati pitanja koja se odnose na točke dnevnog reda glavne skupštine. Društvo odgovara na pitanja koja su mu postavili dioničari.

2. Pravo postavljanja pitanja i obveza odgovora podložni su mjerama koje država članica može poduzeti, ili dopustiti društvima da ih poduzmu, da bi se utvrdio identitet dioničara, osigurao red na glavnim skupštinama te njihova priprema i zaštita povjerljivosti i poslovnih interesa društva. Države članice mogu omogućiti društvima da pruže zajednički odgovor na pitanja istog sadržaja.

Države članice mogu predvidjeti da se smatra da je odgovoreno ako su odgovarajuće informacije dostupne na internetskoj stranici društva u obliku pitanja i odgovora.

Članak 10.

Glasovanje putem punomoći

1. Svaki dioničar ima pravo imenovati bilo koju drugu fizičku ili pravnu osobu kao opunomoćenika koji će prisustvovati i glasovati na skupštini dioničara u njegovo ime. Opunomoćenik uživa ista prava govora i postavljanja pitanja na glavnoj skupštini koja bi imao dioničar kojeg predstavlja.

Osim zahtjeva da opunomoćenik mora imati pravnu i poslovnu sposobnost, države članice ukidaju bilo koju pravnu normu koja ograničava ili dopušta društvima da ograniče pravo na izbor osoba koje se imenuju opunomoćenicima.

2. Države članice mogu ograničiti imenovanje opunomoćenika za jednu skupštinu, ili za skupštine koje će se održavati tijekom utvrđenog razdoblja.

Ne dovodeći u pitanje članak 13. stavak 5. države članice mogu ograničiti broj osoba koje dioničar može imenovati opunomoćenicima u odnosu na bilo koju glavnu skupštinu. Međutim, ako dioničar drži dionice društva na više od jednog računa vrijednosnica, takvo ograničenje ne sprečava dioničara da, za dionice koje ima na svakom računu vrijednosnica, imenuje posebnog opunomoćenika u vezi s bilo kojom glavnom skupštinom. Ovime se ne utječe na pravila propisana mjerodavnim pravom koja zabranjuju različito glasovanje u vezi s dionicama koje drži jedan te isti dioničar.

3. Osim ograničenja izričito dopuštenih u stavcima 1. i 2., države članice ne ograničavaju i ne dopuštaju društvima da ograniče izvršavanje prava dioničara preko opunomoćenika da bilo koju drugu svrhu osim za rješavanje mogućih sukoba interesa između opunomoćenika i dioničara, u interesu kojeg je opunomoćenik dužan djelovati, a pri tome države članice ne postavljaju nikakve zahtjeve osim sljedećih:

- (a) države članice mogu propisati da opunomoćenik otkrije određene utvrđene činjenice koje bi mogle biti bitne za dioničare pri procjeni rizika da bi opunomoćenik mogao zastupati interese koji se razlikuju od interesa dioničara;
- (b) države članice mogu ograničiti ili izuzeti korištenje prava dioničara preko opunomoćenika ako nema konkretnih naputaka za glasovanje za bilo koju odluku u vezi s kojom opunomoćenik glasuje u ime dioničara;
- (c) države članice mogu ograničiti ili izuzeti prijenos punomoći na drugu osobu, ali to ne sprečava opunomoćenika, koji je pravna osoba, da koristi ovlasti koje su mu dane preko bilo kojeg člana svojeg upravnog ili upravljačkog tijela ili bilo kojeg svog zaposlenika.

U smislu ovog stavka, sukob interesa može posebno proizići kada je opunomoćenik:

- i. većinski dioničar društva, ili subjekt kojeg takav dioničar nadzire;
- ii. član upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela društva, ili većinskog dioničara ili subjekta iz točke (i) kojeg se nadzire;
- iii. zaposlenik ili revizor društva, ili većinskog vlasnika ili subjekta iz točke (i) kojeg se nadzire;
- iv. u obiteljskoj vezi s fizičkom osobom iz točaka (i) do (iii).

4. Opunomoćenik glasuje u skladu s napucima koje je dao dioničar koji ga je imenovao.

Države članice mogu zahtijevati od opunomoćenika da čuva dokumentaciju o napucima za glasovanje određeno najkraće razdoblje te da na zahtjev potvrdi da su provedeni napuci o glasovanju.

5. Osoba koja djeluje kao opunomoćenik može imati punomoć više od jednog dioničara bez ograničenja broja dioničara koje zastupa. Kada opunomoćenik ima punomoći nekoliko

dioničara, mjerodavno pravo mu omogućava da za određenog dioničara glasuje drukčije nego za drugog dioničara.

Članak 11.

Formalnosti o imenovanju opunomoćenika i obavljanju

1. Države članice dopuštaju dioničarima imenovanje opunomoćenika elektroničkim putem. Osim toga, države članice dopuštaju društvima da prihvate obavijest o imenovanju elektroničkim putem te osiguravaju da svako društvo nudi svojim dioničarima najmanje jedan učinkovit način obavljanja elektroničkim putem.

2. Države članice osiguravaju da se opunomoćenici imenuju te da se o tom imenovanju obavijesti društvo samo u pisanom obliku. Osim ovog osnovnog formalnog uvjeta, imenovanje opunomoćenika, obavljanje društva o imenovanju te davanje mogućih naputaka o glasovanju opunomoćeniku može se uvjetovati samo takvim formalnim zahtjevima potrebnim za utvrđivanje identiteta dioničara i opunomoćenika, ili da se osigura mogućnost provjere sadržaja naputaka za glasovanje, samo u onoj mjeri u kojoj su oni razmjerni postizanju tih ciljeva.

3. Odredbe ovog članka primjenjuju se *mutatis mutandis* za opoziv imenovanja opunomoćenika.

Članak 12.

Glasovanje putem pošte

Države članice dopuštaju društvima da svojim dioničarima ponude mogućnost glasovanja putem pošte prije glavne skupštine. Glasovanje putem pošte može ovisiti samo o takvim zahtjevima i ograničenjima potrebnim da se utvrdi identitet dioničara i samo u mjeri u kojoj su oni razmjerni postizanju tih ciljeva.

Članak 13.

Uklanjanje određenih prepreka učinkovitim korištenju prava glasa

1. Ovaj se članak primjenjuje kada fizička ili pravna osoba, koju mjerodavno pravo priznaje kao dioničara, posluje u ime druge fizičke ili pravne osobe (klijent).

2. Kada se u mjerodavnom pravu predviđa da su zahtjevi za objavom preduvjet za korištenje prava glasovanja dioničara iz stavka 1., takvi zahtjevi ne nadilaze više od popisa kojim se društvu otkriva identitet svakog klijenta i broj dionica o kojima se glasuje u njegovo ime.

3. Kada se u mjerodavnom pravu predviđaju formalni zahtjevi kojima se odobrava da dioničar iz stavka 1. izvršava prava glasovanja ili glasuje na temelju naputaka o glasovanju, takvi formalni zahtjevi ne nadilaze ono što je neophodno da bi se utvrdio identitet klijenta ili mogućnost provjere sadržaja naputaka o glasovanju, i razmjerni su postizanju tih ciljeva.

4. Dioničaru iz stavka 1. dopušteno je glasovati glasovima koji proizlaze iz nekih dionica drukčije nego glasovima koji proizlaze iz drugih dionica.

5. Kada se mjerodavnim pravom ograničava broj osoba koje dioničar može imenovati opunomoćenicima u skladu s člankom 10. stavkom 2., takvo ograničenje ne sprečava dioničara iz stavka 1. ovog članka da izda punomoć svakom svom klijentu ili bilo kojoj trećoj strani koju klijent navede.

Članak 14.

Rezultati glasovanja

1. Trgovačko društvo za svaku odluku, u svakom slučaju, utvrđuje broj dionica za koje su dani važeći glasovi, udjel dioničkog kapitala koji predstavljaju ti glasovi, ukupan broj važećih glasova, kao i broj glasova za i protiv svake odluke te, prema potrebi, broj suzdržanih glasova.

Međutim, države članice mogu predvidjeti ili omogućiti društvima da predvide da je, ako ni jedan dioničar ne zahtijeva potpuno izvješće o glasovanju, dostatno utvrditi rezultate glasovanja samo u omjeru potrebnom da se zajamči da je za svaku odluku postignuta tražena većina.

2. U razdoblju koje određuje mjerodavno pravo, a koje ne prelazi petnaest dana nakon glavne skupštine, trgovačko društvo na svojoj internetskoj stranici objavljuje rezultate glasovanja utvrđene sukladno stavku 1.

3. Ovaj članak ne dovodi u pitanje nijednu pravnu normu koju su države članice donijele ili koje mogu donijeti u vezi s formalnostima koje su potrebne da bi odluka bila valjana ili s mogućnošću naknadnog pravnog osporavanja rezultata glasovanja.

POGLAVLJE III.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 15.

Prenošenje u nacionalno pravo

Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 3. kolovoza 2009. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

Neovisno o prvom stavku, države članice u kojima su 1. srpnja 2006. na snazi nacionalne mjere kojima se ograničava ili zabranjuje imenovanje opunomoćenika u slučaju iz članka 10. stavka 3., drugog podstavka, točke ii., donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člankom 10. stavkom 3. u pogledu takvog ograničenja ili zabrane, najkasnije do 3. kolovoza 2012.

Države članice odmah dostavljaju Komisiji broj dana utvrđen u članku 6. stavku 3. i članku 7. stavku 3. te bilo kakve naknadne izmjene tog broja, a Komisija ovu informaciju objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Kada države članice donose mjere iz prvog stavka, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

Članak 16.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 17.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 11. srpnja 2007.

Za Europski parlament
Predsjednik
H.-G. PÖTTERING

Za Vijeće
Predsjednik
M. LOBO ANTUNES